

Specifičnost teme izražene upotrebom UDK: primjeri iz kataloga visokoškolskih knjižnica

---

Rajnović, Sandra

Undergraduate thesis / Završni rad

2020

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Josip Juraj Strossmayer University of Osijek, Faculty of Humanities and Social Sciences / Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Filozofski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:142:081530>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-12-30**

Repository / Repozitorij:

[FFOS-repository - Repository of the Faculty of Humanities and Social Sciences Osijek](#)

Sveučilište J.J. Strossmayera u Osijeku

Filozofski fakultet

Preddiplomski studij Informatologije

Sandra Rajnović

**Specifičnost teme djela izražene upotrebom UDK: primjeri iz
kataloga visokoškolskih knjižnica**

Završni rad

Mentorica doc.dr.sc. Kristina Feldvari

Osijek, 2020.

Sveučilište J.J. Strossmayera u Osijeku

Filozofski fakultet Osijek

Odsjek za informacijske znanosti / Katedra za upravljanje knjižnicama i
organizaciju informacija

Studijski program jednopredmetnog preddiplomskog studija Informatologije

Sandra Rajnović

**Specifičnost teme djela izražene upotrebom UDK: primjeri iz kataloga
visokoškolskih knjižnica**

Završni rad

Područje društvenih znanosti, polje Informacijske i komunikacijske znanosti,
polje knjižničarstvo

Mentorica doc.dr.sc. Kristina Feldvari

Osijek, 2020.

IZJAVA

Izjavljujem s punom materijalnom i moralnom odgovornošću da sam ovaj rad samostalno napravio te da u njemu nema kopiranih ili prepisanih dijelova teksta tuđih radova, a da nisu označeni kao citati s napisanim izvorom odakle su preneseni.

Svojim vlastoručnim potpisom potvrđujem da sam suglasan da Filozofski fakultet Osijek trajno pohrani i javno objavi ovaj moj rad u internetskoj bazi završnih i diplomskih radova knjižnice Filozofskog fakulteta Osijek, knjižnice Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku i Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu.

U Osijeku, datum 30.06.2020.

SANDRA RAJNOVIĆ, 0122220880
ime i prezime studenta, JMBAG

Sažetak

Cilj ovog rada bio je ustvrditi razlikuju li se i u kojoj mjeri, zapisi serijskih publikacija, odnosno u ovom slučaju članaka iz časopisa na primjeru visokoškolskih knjižnica koje za sustav obrade publikacija koriste Univerzalnu decimalnu klasifikaciju (UDK). Za primjer je odabrano prvobitno pet, a zatim, nakon što su se pojavile poteškoće pronalaska istih zapisa u različitim knjižnicama, šest visokoškolskih knjižnica čiji su se uzorci proučavali. Kako bi se prije svega uvelo u samu temu rad počinje definiranjem i kratkim uvodom u same termine katalogizacije i klasifikacije, zatim se navodi njihov krajnji cilj i ono što katalogizatori i klasifikatori na publikaciji proučavaju kako bi sve nadalje bilo jasnije i lakše pratiti. Također, navodi se i glavna razlika klasifikacijskih sustava i pobliže objašnjava koji je i kako izgleda, odnosno od čega se sastoji klasifikacijski sustav koji se u obradi publikacija koristi kod nas u Hrvatskoj. Zatim se objašnjava i proces obrade serijskih publikacija, odnosno članaka u časopisima, za razliku od omeđenih publikacija te razlika koja je vidljiva u knjižnicama koje su obrazovne ili znanstvene naravi. Naposljetku, kao predmet ovog rada svaki pojedinačni primjer koji se proučavao raščlanjen je u svojoj UDK oznaci prema tablicama koje su korištene u njegovoj obradi i međusobno su uspoređivani s istim primjerima u drugim visokoškolskim knjižnicama.

Ključne riječi: UDK, klasifikacija, serijske publikacije

Sadržaj

Uvod	4
1. Klasifikacija.....	6
1.1. Univerzalna decimalna klasifikacija.....	7
2. Serijske publikacije	10
3. Primjeri iz kataloga visokoškolskih knjižnica	12
Zaključak.....	25
Literatura.....	27

Uvod

Povijest katalogizacije raznolika je i promjenjiva. Još u prvoj polovici 19. stoljeća knjižničar Antonio Panizzi izrađuje jasna načela o katalogizaciji koju prikazuje u svom 91. pravilu. Njima je Panizzi razriješio nejasnoće koje se se ticale autorstva¹ (tko je autor određene publikacije, kako se ime autora treba pisati, što s anonimnim publikacijama i slično). Po uzoru na Panizzija nastavila su se zatim pojavljivati i brojna druga pravila diljem svijeta. Od bitnijih valja spomenuti Angloamerička kataložna pravila za autorske i naslovne odrednice iz Chicaga 1949. godine, Pravila Vatikanske knjižnice *Norme per il catalogo degli stampati* iz 1931. godine te ona koja su nešto bitnija za nas jer su se primjenjivale u našim hrvatskih knjižnicama - Pruska pravila (*Instruktionen für die alphabetische Kataloge der preussischen Bibliotheken*) iz Berlina 1899. godine.² Ipak, veliki preokret u katalogizaciji kod nas događa se tek 1970. godine kada ažurna knjižničarka Eva Verona koja je radila u Komisiji za izradbu pravilnika izdaje Pravilnik i priručnik za izradbu abecednih kataloga. Dio I: Odrednice i redalice u izdanju Hrvatskog bibliotekarskog društva iz Zagreba. Putem tog Pravilnika, Pariška su načela (izdana 1961. godine na zasjedanju IFLA-e u Parizu) oživjela u katalogizaciji naših knjižnica. Drugi dio Pravilnika tiska se već 1983. godine i time knjižničarstvo u Hrvatskoj u potpunosti samostalno može provesti potpuni postupak katalogizacije bilo klasičnim bilo strojnim načinom.³ Nekoliko godina prije izdavanja Pravilnika i priručnika za izradbu abecednih kataloga, 1946. godine, Kongresna knjižnica uviđa važnu ulogu serijskih publikacija te započinje rad na pospješivanju bibliografske kontrole i te građe kako bi međunarodna usluga bila što bolja i uspješnija.⁴

Prvo poglavlje ovog rada uvodi u samu temu te definira postupke katalogizacije i klasifikacije. Navode se njihove glavne važnosti i razlike, ali i zašto se primjenjuju u knjižnicama. U potpoglavlju se pobliže opisuje klasifikacijski sustav koji se primjenjuje na našem području s njegovim glavnim i pomoćnim tablicama. Zatim se u trećem poglavlju rad bavi isključivo pronađenim primjerima u online katalozima šest visokoškolskih knjižnica koje su bile uključene kako bi se otkrilo razlikuje li se UDK oznakama u pojedinim online katalozima. I

---

¹ Usp. Tadić, Katica. Stručna obrada knjižnične građe. // Rad u knjižnici : priručnik za knjižničare. URL: <http://dzs.ffzg.unizg.hr/text/pog4.htm> (2019-08-19)

² Usp. Isto.

³ Usp. Isto.

⁴ Usp. Md. Ashikuzzaman. Periodicals in College Libraries. Library and Information Science Academic Blog. URL: <http://www.lisbdnet.com/management-of-periodicals-in-college-libraries/> (2019-09-16)

naposljetku, rad dovodi zaključak o zadanoj temi te se osvrće kako visokoškolske knjižnice obrađuju serijske publikacije i razlikuje li se uopće njihov postupak međusobno.

1. Klasifikacija

Postupak katalogizacije definira se kao formalni postupak prenošenja podataka, odnosno pomoću nje obrađuje se građa tako da se popisuju oni podaci koji su bitni za identifikaciju određenog primjerka i to uvijek *de visu* to jest na osnovu primjerka koji mora biti otvoren ispred katalogizatora na naslovnoj stranici.⁵ Krajnji cilj koji postupak katalogizacije ima jest izrada abecednog kataloga gdje će se listići onih prethodno katalogiziranih publikacija poslagati abecedno prema prezimenu autora ili naslovu publikacija ako je ona anonimna ili ima više od tri autora. Upravo se zato, kada korisnici knjižnice nisu upoznati s imenom i prezimenom autora ili naslovom publikacije, izrađuje i koristi abecedni katalog.

Predmetna je obrada definirana kao sustav označivanja sadržaja samog dokumenta riječima koje preuzima iz prirodnog jezika, nadziranog rječnika i sintakse.⁶ Knjižnice upravo iz tog razloga građu obrađuju prema sadržaju kako bi kasnije korisnici pronašli željenu publikaciju uz pomoć sadržajnog ili stručnog, odnosno sistematskog ili predmetnog kataloga.⁷ Zahvaljujući takvom načinu obrade građe omogućuje se smještaj iste prema njezinu sadržaju te tako korisnici mogu na lakši način pronaći dokumente koji govore o istoj temi, odnosno o istom predmetu.

Razlikujemo dva osnovna pristupa u prikazivanju sadržaja građe – klasifikacija i predmetna obrada. „Klasifikacija je postupak dijeljenja, raspoređivanja, razvrstavanja ili usustavljanja knjižnične građe u skupine ili vrste prema određenim kriterijima.“⁸ Sastoji se od stručnih skupina i podskupina koje zajedno organizirane logičkim smislom čine klasifikacijski sustav. Ovisno o tome kako se skupine i podskupine označavaju, bilo arapskim ili rimskim brojevima, slovima, alfa-numeričkim spojem slova i brojki, nazivamo ih stručnim, klasifikacijskim oznakama, simbolima ili rijetko kada i stručnom signaturom.

Već su se od prvih knjižnica jedinice knjižnične građe klasificirale tako što su ih tadašnji knjižničari slagali prema predmetima koje su knjige pokrivala. S obzirom na to valja spomenuti nekoliko klasifikacijskih sustava koji su se razvili, a koriste se i danas u knjižničnom poslovanju. To su Univerzalna decimalna klasifikacija (Classification decimale universelle –

---

⁵ Usp. Tadić, Katica. Nav. Dj.

⁶ Usp. Predmetna obrada. Knjižnice grada Zagreba. URL: <http://www.kgz.hr/hr/knjiznice/knjiznica-bozidara-adzije/odjeli-341/odjel-predmetne-obrade/predmetna-obrada/10738> (2019-11-07)

⁷ Tadić, Katica. Sadržajna ili stvarna obradba knjižnične građe. // Rad u knjižnici : priručnik za knjižničare. URL: <http://dzs.ffzg.unizg.hr/text/pog4.htm> (2019-09-03)

⁸ Isto.

UDC, odnosno UDK kod nas), Deweyeva decimalna klasifikacija (DDC – klasifikacija iz koje je UDK nastala), Ekspanzivna klasifikacija C.A. Cuttera (EC), Klasifikacija Kongresne knjižnice u Washingtonu (LCC – Library of Congress Classification), Bibliografska klasifikacija H.E. Blissa (BC), Klasifikacija s dvotočkom (CC - Colon Classification / facetna klasifikacija S.R. Ranganathana)⁹ i mnoge druge. Univerzalna decimalna klasifikacija je zastupljena i primjenjuje se u našim knjižnicama u većem broju nego ostale navedene klasifikacije.

Predmeta obrada danas podrazumijeva isto što i u prošlosti: „kako što bolje i preciznije odrediti predmet dokumenta te izabrati najprikladnije predmetne oznake koje će korisnika brzo i uspješno dovesti do traženog dokumenta.“¹⁰

1.1. Univerzalna decimalna klasifikacija

Univerzalna decimalna klasifikacija (UDK) svoje početke vuče još na kraj 19. stoljeća kada se dvojica pravnik, Paul Otlet i Henri La Fontaine, odlučuju popisati sve što je do tada bilo napisano. Kako nije bilo adekvatnog klasifikacijskog sustava pomoću kojeg bi ovu ideju uspjeli provesti proučavaju tada postojeće i pronalaze potencijal u Deweyevoj decimalnoj klasifikaciji (DDC) koja je tada bila izdana u svom petom izdanju.¹¹ Otlet i La Fontaine tako dobivši dopuštenje od strane tvorca Deweyeve decimalne klasifikacije, Melwila Deweya, proširuju navedenu klasifikacijsku shemu prema svojim potrebama tako što joj dodaju mogućnosti daljnje sinteze te pomoćne tablice i DDC tako postaje fleksibilnija i detaljnija Univerzalna decimalna klasifikacija. Kako se UDK razvijao i mijenjao sa svakim novim izdanjem gubi svoj prvobitni značaj zbog kojeg je nastao i postaje prikladan za sve namjene. Također, na početku bio je pisan i objavljivan na tri međunarodna jezika – francuski, njemački i engleski, no s vremenom se utvrdilo kako je najvažnije koristiti samo engleski jezik koji je akademskoj zajednici ionako najpoznatiji.

---

⁹ Isto.

¹⁰ Maršić, Mia. Predmetna obrada u zbirka za jezike i književnosti u knjižnicama filozofskih fakulteta u Hrvatskoj: praksa i iskustva: diplomski rad, 2017. URL: <http://darhiv.ffzg.unizg.hr/id/eprint/9242/1/Diplomski-Marsic-Predmetna%20obrada-filozofski%20u%20HR-2.pdf> (2020-02-13)

¹¹ Usp. McIlwaine, I.C. Univerzalna decimalna klasifikacija : upute za uporabu. Lokve; Zagreb; Lokve: 2004. str. 1

Univerzalna decimalna klasifikacija danas se opisuje kao opća klasifikacijska shema slična Deweyevoj decimalnoj klasifikaciji, Klasifikaciji Kongresne knjižnice i Blisssovoj Bibliografskoj klasifikaciji što je i opravdano budući da je prikladna za uporabu bilo gdje u svijetu i otvorena je za međunarodnu suradnju prilikom vršenja izmjena i upravljanja klasifikacijske sheme.¹²

Što se tiče same srži organiziranosti UDK, pojmovi se razvrstavaju unutar deset osnovnih skupina označenih od 0 do 9. Tih deset osnovnih skupina mogu se još dodatno proširiti u deset podskupina dodavanjem još jednog broja od 0 do 9. U praksi to izgleda ovako:

Glavne tablice UDK:

0 Općenito

1 Filozofija

2 Religija, Teologija

3 Društvene znanosti

4 Filologija i lingvistika bile su uključene u ovu skupinu do 1964. godine, kada su prebačene u skupinu 8. Skupina 4 još je uvijek nepopunjena.

5 Matematika. Prirodne znanosti

6 Primijenjene znanosti. Medicina. Tehnika

7 Umjetnost. Arhitektura. Fotografija. Razonoda. Šport

8 Jezici. Lingvistika. Književnost

9 Zemljopis. Biografije. Povijest

Ako je dalje potrebno proširiti primjerice treću skupinu u podskupine, to se čini ovako:

30 Teorije, metodologija i metode društvenih znanosti

31 Demografija. Sociologija

32 Politika.

33 Privreda (gospodarstvo). Ekonomske znanosti

34 Pravo. Pravna znanost. Zakonodavstvo

35 Javna uprava. Ratna vještina. Vojne nauke

36 Socijalna zaštita i pomoć. Osiguranje

37 Odgoj. Obrazovanje. Nastava. Provođenje slobodnog vremena

---

¹² Usp. McIlwaine, I.C. Nav. Dj. Str. 2

Ako je već proširenu skupinu potrebno dodatno proširiti to se čini na isti način, dodavanjem još jednog broja od 0 do 9. Jedino na što je potrebno paziti je da nakon svake treće znamenke bude postavljena točka kako bi zapis izgledao preglednije. Također, prilikom čitanja zapisa svaki broj čita se zasebno i kada se dođe do točke napravi se kratka stanka u izgovaranju. Osim 10 glavnih tablica, Univerzalna decimalna klasifikacija sadrži i opće pomoćne tablice. One su povezane u tri skupine: znakovi za povezivanje, nezavisne tablice i zavisne tablice.

Znakovi za povezivanje podijeljeni su između sebe na Tablicu 1a Koordinacija. Ekstenzija koja obuhvaća znakove „+“ i „/“ od kojih „znak plus povezuje dva ili više odvojenih neuzastopnih UDK brojeva da bi se označio složeni predmet za koji ne postoji jednostavan broj“¹⁴, a „znak kosa crta povezuje prvi i zadnji u nizu uzastopnih UDK brojeva kako bi se označio niz brojeva koji označavaju široki predmet ili niz pojmova.“¹⁵ Tablica 1b Odnos u kojoj je zastupljen znak dvotočka (:) koji povezuje UDK brojeve dvaju ili više predmeta u odnosu, no primarni cilj je sužiti predmete koje povezuje. Zatim kreću nezavisne tablice od kojih je prva Tablica 1c koja okuplja Opće pomoćne oznake za jezik i prepoznatljiva je po =... obliku. Ima unutarnju podjelu na deset skupina prema porijeklu ili izvoru jezika, a označavaju jezik dokumenta koji se opisuje. Tablica 1d Opće pomoćne oznake za oblik. Također je unutar sebe podijeljena na deset skupina, a označavaju, kako sam naziv govori, oblik, odnosno izgled dokumenta koji se opisuje. Ove oznake često se pojavljuju odmah iza glavne tablice i u obliku (0...). Tablica 1e Opće pomoćne oznake za mjesto koje označavaju područje, odnosno geografsko mjesto predmeta koji se opisuje, kao i prethodne dvije tablice, unutar sebe ima podjelu na deset podskupina a označena je u obliku (1/9). Tablica 1f Opće pomoćne oznake za rase, etničke skupine i narode prepoznatljiva je po oznaci (=...) i usko je vezana uz Tablicu 1c budući da su njene oznake izvedenica upravo iz te tablice. Zadnja nezavisna tablica je 1g Općih pomoćnih oznaka za vrijeme koja je unutar sebe podijeljena na 6 podskupina i označava se kao „...“. Na kraju se nalazi podjela zavisnih tablica koju čine Tablica 1h Predmetno označivanje oznakama iz izvora izvan UDK i Tablica 1k Općih pomoćnih oznaka za opće karakteristike.

---

¹³ Isto.

¹⁴ Usp. McIlwaine, I.C. Nav. Dj. Str. 27.

¹⁵ Isto.

2. Serijske publikacije

Periodičke publikacije, odnosno časopisi i novine u knjižničnoj praksi čine posebnu skupinu u knjižničnome fondu. Primjenjujući to u praksi veliki dio periodike smješten je u fond knjiga odnosno u omeđene publikacije i na taj se način kroz katalog predočuju korisnicima, no uobičajena je i izrada zasebnih kataloga.¹⁶ Ipak, časopisi se najčešće samo gomilaju u knjižnici i tako postaju takozvani „mrtvi fond“ koji zatrpava police i vitrine unatoč bogatstvu informacija i materijala koje čuva u sebi. Pretpostavlja se kako je to zbog programa za obradu časopisa koji se nude, a više su usmjereni samo na formalnu ili potpuno analitičku obradu časopisa i kao takve oduzimaju previše vremena, a premalo informacija koje se mogu iščitati iz samog zapisa u što bržem roku i sa što korisnijom informacijom.¹⁷ No ipak, na neki način vode računa o svojim časopisima, a to je kroz redovno vođenu Kartoteku časopisa gdje je jasno vidljivo koje naslove, godišta i brojeve pojedina knjižnica posjeduje. Način na koji dalje organiziraju bazu podataka, isključivo onih časopisa čije sve brojeve i godišta imaju, je kroz aplikaciju Excell gdje stvaraju popis pomoću kojeg kroz teme ili predmetnice vrlo lako mogu pronaći pojedinačne informacije. Ono što pretraživanje olakšava jesu slobodno formirane predmetnice za koje se vodi računa da budu ustaljeni termini i nazivi za određene pojmove.¹⁸

Ipak, knjižnice koje se ažurno bave katalogizacijom serijskih publikacija obavljaju to tek kada je ona upotpunjena, odnosno kada su svi brojevi prikupljeni i to tako da se katalogizira prema prvom broju to jest godištu serijske publikacije ako je to izvedivo. Sam postupak klasifikacije, odnosno predmetne obrade, koja je usko vezana za katalogizaciju, vrlo je rijedak u pogledu serijskih publikacija u knjižnicama općenito pa tako ni časopisi sa svojim člancima nisu iznimka.¹⁹

Što se tiče visokoškolskih knjižnica, za njih periodičke publikacije, u što se ubrajaju časopisi, čine važnu ulogu i osnovni su izvor informacija, pogotovo ako to gledamo iz perspektive da u sebi sadrže informacije koje su relevantnije od onih u knjigama.²⁰ Tako je u praksi većinski dio knjižničnog fonda sačinjen upravo od serijskih publikacija, pogotovo u visokoškolskim

---

¹⁶ Usp. Tadić, Katica. Katalogizacija serijskih publikacija. // Rad u knjižnici : priručnik za knjižničare / Katica Tadić. URL: <http://dzs.ffzg.unizg.hr/text/pog4a.htm> (2019-08-19)

¹⁷ Jozić, Ruža. Sadržajna obrada periodičkih publikacija. Hrvatska mreža školskih knjižničara. URL: http://www.knjiznicari.hr/UDK02/index.php/Sadr%C5%BEajna_obrada_periodi%C4%8Dkih_publicacija_-_Ru%C5%BEa_Jozi%C4%87 (2019-08-19)

¹⁸ Isto.

¹⁹ Usp. Md. Ashikuzzaman. Nav. Dj.

²⁰ Isto.

knjižnicama. One fondom pokrivaju struku čiji je napredak redovit i prepun novina s razvojem tehnologije i struke općenito, kao što je u prvom redu medicina i njena srodna područja.²¹

---

²¹ Isto.

3. Primjeri iz kataloga visokoškolskih knjižnica

Kako je već navedeno, zamisao ovoga rada bila je ustanoviti razlikuje li se i u kojoj mjeri način klasificiranja, odnosno dodjeljivanja UDK oznaka u visokoškolskim knjižnicama kada je u pitanju uvođenje serijskih publikacija, točnije članaka iz časopisa, u online katalog javno dostupan na stranicama visokoškolske knjižnice. Prvotna ideja bila je usporediti pet visokoškolskih knjižnica koje pokrivaju obrazovno slična područja, a to su redom bili online katalogi knjižnica Sveučilišne knjižnice u Rijeci, Sveučilišne knjižnice Filozofskog fakulteta u Splitu, Sveučilišne knjižnice u Puli, Sveučilišna knjižnica Filozofskog fakulteta u Zagrebu, knjižnica Filozofskog fakulteta u Osijeku te je na kraju zbog malog broja istih naslova članaka između ovih pet knjižnica uključena u proučavanje i katalog Nacionalne i Sveučilišne knjižnice u Zagrebu. Nakon toga ono što se pokazalo kao problem jest to da nije bilo moguće pronaći jedan članak s istim naslovom i autorima koji se pojavljuje u svih pet knjižnica ili šest kada je uključen i katalog Nacionalne i Sveučilišne knjižnice u Zagrebu. Zatim se suzio izbor na pronalazak članka s istim nazivom i autorima u što većem broju online kataloga knjižnica koji su pretraživani. Tako je uspješno pronađeno tri primjera koji su sljedeći:

1. Primjer:

Sečić, Dora; Turčin Vesna. Nacionalna i sveučilišna biblioteka u Zagrebu: realizacija knjižnice s dvojnou funkcijom. // Vjesnik bibliotekara Hrvatske 34, 1-4(1991)

Navedeni prvi primjer pronađen je u online katalogima triju knjižnica koje su Sveučilišna knjižnica Filozofskog fakulteta u Zagrebu, Knjižnica Filozofskog fakulteta u Osijeku te Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu. Ovo su primjeri kako je članak uveden u online kataloge te na koji je način sastavljena UDK oznaka svakog pojedinog zapisa visokoškolske knjižnice:

Nacionalna i sveučilišna biblioteka u Zagrebu : realizacija knjižnice s dvojnomo funkcijom / Dora Sečić, Vesna Turčin.

By: **Sečić, Dora.**

Vrsta građe: Članak

u: [Vjesnik bibliotekara Hrvatske](#) 34 (1991), 1-4, 21-44

Oznake iz ove knjižnice: Uz ovaj naslov nema niti jednog taga. [Prijavite se ako želite dodati tagove.](#)

Fond (1)
Comments (0)

Vrsta građe	Trenutna lokacija	Signatura	Status	Napomene	Rok posudbe	Rezervacije za primjerak
 Članak u časopisu	Knjižnica FFZG SNZ		Dostupno	zatražite skeniranje na snz@ffzg.hr		

Ukupan broj rezervacija: 0

Slika 1: Primjer iz online kataloga Sveučilišne knjižnice Filozofskog fakulteta u Zagrebu

Baza podataka: Sveučilište J.J. Strossmayera Osijek, Filozofski fakultet
 Tražili ste: bibliografski zapis
 Vaš upit: 110511003

110511003: analitika (clanak)2

ISBD
UNIMARC

Autor: Sečić, Dora

Naslov: Nacionalna i sveučilišna biblioteka u Zagrebu : realizacija knjižnice s dvojnomo funkcijom / Dora Sečić, Vesna Turčin

Napomene: Rad je sažet i prerađen tekst dviju studija u sklopu znanstvenoistraživačkog projekta NSB "Utvrđivanje strategije za djelatnosti, proizvode i usluge u novoj zgradi NSB-e". - Bibliografske bilješke na kraju teksta ; bibliografija: 18 jed. - Summary.

Matična publikacija: [Vjesnik bibliotekara Hrvatske](#) / [glavna i odgovorna urednica, editor-in-chief Tinka Katić]. - 34 (1991), 1-4 ; str. 21-44

Signatura: 02(05)

Ostali autori: Turčin, Vesna

Predmetnice: Nacionalna i sveučilišna knjižnica, Zagreb -- Povijest
 Nacionalna i sveučilišna knjižnica, Zagreb -- Djelatnosti

UDK: 027.54(497.5 Zagreb)

Slika 2: Primjer iz online kataloga Filozofskog fakulteta u Osijeku

027.54(497.5 Zagreb)

Glavne tablice (skupina 0 : Općenito. Znanost i znanje. Organizacija. Informacija. Dokumentacija. Knjižničarstvo. Institucije. Publikacije.)

Tablice 1e Opće pomoćne oznake za mjesto

Tablice 1h Predmetno označivanje oznakama iz izvora izvan UDK

027.5 Knjižnice javne uprave. Državne knjižnice/nacionalne knjižnice

(497.5) Hrvatska. Republika Hrvatska

(497.5 Zagreb) Grad Zagreb

Zapis 2 od 4

◀ Prethodni zapis

Sljedeći zapis ▶

Vrsta građe	članak
Autor	Sečić, Dora
Naslov	Nacionalna i sveučilišna biblioteka u Zagrebu : realizacija knjižnice s dvojnomo funkcijom / Dora Sečić, Vesna Turčin.
Napomena	Rad je sažet i prerađen tekst dviju studija u sklopu znanstvenoistraživačkog projekta NSB "Utvrđivanje strategije za djelatnosti, proizvode i usluge u novoj zgradi NSB-e"
Bib./Saž./Kaz.	Bibliografske bilješke na kraju teksta ; bibliografija: 18 jed
	Summary
Predmet	Nacionalna i sveučilišna knjižnica (Zagreb) -- Povijest
UDK	027.54(497.5Zagreb) (497.5Zagreb)
Ostali autori	Turčin, Vesna
Matična publikac.	Vjesnik bibliotekara Hrvatske. - ISSN 0507-1925. - 34 (1991), 1-4 ; str. 21-44
ID zapisa	000011075
Povezano	U: Vjesnik bibliotekara Hrvatske

Prikaz: [Cjeloviti prikaz](#) | [MARC](#)

◀ Prethodni zapis

Sljedeći zapis ▶

Slika 3: Primjer iz online kataloga Nacionalne i Sveučilišne knjižnice u Zagrebu

1. UDK oznaka:

027.54(497.5Zagreb)

Glavne tablice (skupina 0 : Općenito. Znanost i znanje. Organizacija. Informacija. Dokumentacija. Knjižničarstvo. Institucije. Publikacije.)

Tablice 1e Opće pomoćne oznake za mjesto

Tablice 1h Predmetno označivanje oznakama iz izvora izvan UDK

027.5 Knjižnice javne uprave. Državne knjižnice/nacionalne knjižnice
(497.5) Hrvatska. Republika Hrvatska
(497.5 Zagreb) Grad Zagreb

2. UDK oznaka:
(497.5Zagreb)

Tablice 1e Opće pomoćne oznake za mjesto
Tablice 1h Predmetno označivanje oznakama iz izvora izvan UDK

(497.5) Hrvatska. Republika Hrvatska
(497.5 Zagreb) Grad Zagreb

Ono što valja zamijetiti je kako se podudaraju UDK oznake u online katalozima u knjižnicama u Osijeku i Zagrebu. Jedino Sveučilišna knjižnica Filozofskog fakulteta u Zagrebu nema javno dostupno uvedenu UDK oznaku, no pretpostavlja se kako je ona jednaka kao i u ostale dvije knjižnice te da je i u toj knjižnici, kao i u osječkoj preuzeta upravo iz online kataloga Nacionalne i Sveučilišne knjižnice u Zagrebu. Također, što se tiče same složenosti oznake, u obje knjižnice koje imaju javno dostupnu UDK oznaku u svom online katalogu korištene su iste tablice – glavne tablice iz skupine 0 koja obuhvaća općenite teme, znanost i znanje, organizaciju, informaciju, dokumentaciju, knjižničarstvo, institucije i publikacije te tablica općih pomoćnih oznaka za mjesto.

Što se tiče glavnih tablica, to je dio oznake 027.5 koji se odnosi na Knjižnične javne uprave i državne odnosno nacionalne knjižnice, a dio oznake (497.5) Tablica je Općih pomoćnih oznaka za mjesto koja nam govori kako je riječ o Republici Hrvatskoj, odnosno u drugoj UDK oznaci Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu specifično je riječ o gradu Zagrebu koji spada u Republiku Hrvatsku.

2. Primjer:

Grubišić, Ante. O jednoj zabrani „Osječkoga zbornika“. // Osječki zbornik 27(2004). str. 121-126.

Ovaj je primjer također pronađen u trima online katalogima visokoškolskih knjižnica koji su redom online katalog Sveučilišne knjižnice u Puli, online katalog Knjižnice Filozofskog fakulteta u Osijeku te online katalog Nacionalne i Sveučilišne knjižnice u Zagrebu. A ovako izgledaju zapisi online:

Baza podataka: Sveučilišna knjižnica u Puli
Tražili ste: bibliografski zapis
Vaš upit: 150119065

150119065: analitika (clanak)/2 ISBD

Autor: Grubišić, Ante, povjesničar
Naslov: O jednoj zabrani "Osječkoga zbornika" / Ante Grubišić
Napomene: Bibliografske bilješke uz tekst. - Summary.
Matična publikacija: Osječki zbornik / [glavni i odgovorni urednik Mladen Radić]. - 27 (2004) ; str. 121-126
Signatura: Č-1677/IV
Predmetnice: Osječki zbornik (časopis) -- Povijest
Muzejske publikacije -- Hrvatska -- Povijest
Cenzura -- Časopisi -- Hrvatska
UDK: 069.7(497.5 Osijek)(091) * 050.13(497.5) * 351.751.5(497.5):050

Slika 4: Primjer iz online kataloga Sveučilišne knjižnice u Puli

1. UDK oznaka:

069.7(497.5 Osijek)(091)

Glavne tablice (skupina 0 : Općenito. Znanost i znanje. Organizacija. Informacija. Dokumentacija. Knjižničarstvo. Institucije. Publikacije.)

Tablica 1e Opće pomoćne oznake za mjesto

Tablice 1h Predmetno označivanje oznakama iz izvora izvan UDK

Tablica 1d Opće pomoćne oznake za oblik

069.7 Muzejske publikacije

(497.5) Hrvatska. Republika Hrvatska

(497.5 Osijek) Grad Osijek

(091) Povijesni prikazi u užem smislu

2. UDK oznaka:

050.13(497.5)

Glavne tablice (skupina 0 : Općenito. Znanost i znanje. Organizacija. Informacija. Dokumentacija. Knjižničarstvo. Institucije. Publikacije.)

Tablica 1e Opće pomoćne oznake za mjesto

05 Serijske publikacije. Časopisi.

050.1/.4 Opseg, vlasništvo, upravljanje

(497.5) Hrvatska. Republika Hrvatska

3. UDK oznaka:

351.751.5(497.5):050

Glavne tablice (skupina 3 : Društvene znanosti. Statistika. Politika. Ekonomija. Trgovina. Pravo. Vlada. Vojni poslovi. Socijalna skrb. Osiguranje. Obrazovanje. Folklor.)

Tablica 1e Opće pomoćne oznake za mjesto

Glavne tablice (skupina 0 : Općenito. Znanost i znanje. Organizacija. Informacija. Dokumentacija. Knjižničarstvo. Institucije. Publikacije.)

Opća pomoćna oznaka

351 Pojedine djelatnosti javne uprave

(497.5) Hrvatska. Republika Hrvatska

05 Serijske publikacije. Časopisi.

: Opća pomoćna oznaka, znak za povezivanje

050.1/.4 Opseg, vlasništvo, upravljanje

Baza podataka: Sveučilište J.J. Strossmayera Osijek, Filozofski fakultet

Tražili ste: bibliografski zapis

Vaš upit: 110605007

110605007: analitika (clanak)/2

ISBD

Autor: Grubišić, Ante, povjesničar

Naslov: O jednoj zabrani "Osječkoga zbornika" / Ante Grubišić

Napomene: Bibliografske bilješke uz tekst. - Summary.

Matična publikacija: Osječki zbornik / glavni i odgovorni urednik Mladen Radić. - 27 (2004) ; str. 121-126

Signatura: 93/99(05)

Predmetnice: Osječki zbornik (časopis) -- Povijest

Muzejske publikacije -- Hrvatska -- Povijest

Cenzura -- Časopisi -- Hrvatska

UDK: 069.7(497.5 Osijek)(091) * 050.13(497.5) * 351.751.5(497.5)050

Slika 5: Primjer iz online kataloga Knjižnice Filozofskog fakulteta u Osijeku

1. UDK oznaka:

069.7(497.5 Osijek)(091)

Glavne tablice (skupina 0 : Općenito. Znanost i znanje. Organizacija. Informacija. Dokumentacija. Knjižničarstvo. Institucije. Publikacije.)

Tablica 1e Opće pomoćne oznake za mjesto

Tablice 1h Predmetno označivanje oznakama iz izvora izvan UDK

Tablica 1d Opće pomoćne oznake za oblik

069.7 Muzejske publikacije

(497.5) Hrvatska. Republika Hrvatska

(497.5 Osijek) Grad Osijek

(091) Povijesni prikazi u užem smislu

2. UDK oznaka:

050.13(497.5)

Glavne tablice (skupina 0 : Općenito. Znanost i znanje. Organizacija. Informacija. Dokumentacija. Knjižničarstvo. Institucije. Publikacije.)

Tablica 1e Opće pomoćne oznake za mjesto

05 Serijske publikacije. Časopisi.

050.1/.4 Opseg, vlasništvo, upravljanje
(497.5) Hrvatska. Republika Hrvatska

3. UDK oznaka:

351.751.5(497.5):050

Glavne tablice (skupina 3 : Društvene znanosti. Statistika. Politika. Ekonomija. Trgovina. Pravo. Vlada. Vojni poslovi. Socijalna skrb. Osiguranje. Obrazovanje. Folklor.)

Tablica 1e Opće pomoćne oznake za mjesto

Glavne tablice (skupina 0 : Općenito. Znanost i znanje. Organizacija. Informacija. Dokumentacija. Knjižničarstvo. Institucije. Publikacije.)

Opća pomoćna oznaka

351 Pojedine djelatnosti javne uprave

(497.5) Hrvatska. Republika Hrvatska

05 Serijske publikacije. Časopisi.

: Opća pomoćna oznaka, znak za povezivanje

050.1/.4 Opseg, vlasništvo, upravljanje

Zapis 1 od 1

[◀ Prethodni zapis](#)

[Sljedeći zapis ▶](#)

Vrsta građe	članak
Autor	Grubišić, Ante, muzejski savjetnik
Naslov	O jednoj zabrani "Osječkoga zbornika" / Ante Grubišić.
Bib./Saž./Kaz.	Bibliografske bilješke uz tekst
	Summary
Predmet	Osječki zbornik (časopis) -- Povijest
Predmet	Muzejske publikacije -- Hrvatska -- Povijest
	Časopisi -- Cenzura -- Hrvatska
UDK	069.7(497.5 Osijek)(091)
	050.13(497.5)
	351.751.5(497.5):050
Matična publikac.	Osječki zbornik. - ISSN 0473-4882. - 27 (2004) : str. 121-126
ID zapisa	000572341
Povezano	U: Osječki zbornik

Prikaz: [Cjeloviti prikaz](#) | [MARC](#)

[◀ Prethodni zapis](#)

[Sljedeći zapis ▶](#)

Slika 6: Primjer iz online kataloga Nacionalne i Sveučilišne knjižnice u Zagrebu

1. UDK oznaka:

069.7(497.5 Osijek)(091)

Glavne tablice (skupina 0 : Općenito. Znanost i znanje. Organizacija. Informacija. Dokumentacija. Knjižničarstvo. Institucije. Publikacije.)

Tablica 1e Opće pomoćne oznake za mjesto

Tablice 1h Predmetno označivanje oznakama iz izvora izvan UDK

Tablica 1d Opće pomoćne oznake za oblik

069.7 Muzejske publikacije

(497.5) Hrvatska. Republika Hrvatska

(497.5 Osijek) Grad Osijek

(091) Povijesni prikazi u užem smislu

2. UDK oznaka:

050.13(497.5)

Glavne tablice (skupina 0 : Općenito. Znanost i znanje. Organizacija. Informacija. Dokumentacija. Knjižničarstvo. Institucije. Publikacije.)

Tablica 1e Opće pomoćne oznake za mjesto

05 Serijske publikacije. Časopisi.

050.1/.4 Opseg, vlasništvo, upravljanje

(497.5) Hrvatska. Republika Hrvatska

3. UDK oznaka:

351.751.5(497.5):050

Glavne tablice (skupina 3 : Društvene znanosti. Statistika. Politika. Ekonomija. Trgovina. Pravo. Vlada. Vojni poslovi. Socijalna skrb. Osiguranje. Obrazovanje. Folklor.)

Tablica 1e Opće pomoćne oznake za mjesto

Glavne tablice (skupina 0 : Općenito. Znanost i znanje. Organizacija. Informacija. Dokumentacija. Knjižničarstvo. Institucije. Publikacije.)

Opća pomoćna oznaka

351 Pojedine djelatnosti javne uprave

(497.5) Hrvatska. Republika Hrvatska

05 Serijske publikacije. Časopisi.

: Opća pomoćna oznaka, znak za povezivanje

050.1/.4 Opseg, vlasništvo, upravljanje

Ono što se da zaključiti iz ovog primjera zapisa jest da su kao i s prethodnim u sve tri knjižnice u kojima je članak uveden u online katalog vjerojatno samo preuzeti iz kataloga Nacionalne i Sveučilišne knjižnice u Zagrebu budući da je UDK oznaka jednaka u svima online katalozima. Samo je primjer nešto složeniji i svaka od knjižnica za njega ima tri različite UDK oznake, neke jednostavnije, neke kompliciranije. Najjednostavnija je tako druga UDK oznaka u sva tri navedena kataloga koja je sastavljena samo od Glavne tablice i njene nulte skupine sa dijelom oznake 05 koji predstavlja Serijske publikacije i časopise i 050.1/.4 koja označava Opseg, vlasništvo ili upravljanje, te Tablice Općih pomoćnih oznaka za mjesto sa dijelom (497.5) koji označava da je riječ o Republici Hrvatskoj. Zatim prva oznaka koja je sastavljena od Glavnih tablica u skupini 0 sa dijelom 069.7 koji označava Muzejske publikacije, drugi dio oznake je (497.5) iz Tablice pomoćnih oznaka za mjesto i označava da je publikacija iz Republike Hrvatske. Naposljetku, zadnji dio oznake (091) iz Tablica pomoćnih oznaka za oblik koji označava da je riječ o Povijesnim prikazima u užem smislu. Treća i zadnja oznaka je ujedno i najkompliciranija, no i najbliže označava sam naslov publikacije koja se opisuje. Sastavljena je od četiri skupine tablica i jedne opće pomoćne oznake. Oznaka započinje s Glavnom tablicom skupine 3 koja okuplja Društvene znanosti, statistiku, politiku, ekonomiju, trgovinu, pravo, vladu, vojne poslove, socijalnu skrb, osiguranje, obrazovanje te folklor, no u ovom smislu dio 351 označava da je riječ o Pojedinim djelatnostima javne uprave. UDK oznaka zatim nastavlja sa (497.5) što označava da je riječ o dokumentu iz Republike Hrvatske, a iz Tablice je Pomoćnih oznaka za mjesto. Poslije oznake mjesta, UDK oznaka povezana je Općom pomoćnom oznakom dvotočke (:) što je znak za povezivanje. Naposljetku, Glavna tablica nulte skupine s

oznakama 05 što označava da je riječ o serijskim publikacijama, odnosno časopisima te 050.1/.4 što označava opseg, vlasništvo, upravljanje.

Zatim zadnji i treći primjer:

3. Primjer:

Petr Balog, Kornelija. Kultura vrednovanja kao dio organizacijske kulture hrvatskih knjižnica. // Vjesnik bibliotekara Hrvatske 1, 55(2012). str. 1-28.

Ovaj primjer pronađen je samo u dvjema knjižnicama u njihovom online katalogu, a to su knjižnica Filozofskog fakulteta u Osijeku i Nacionalna i Sveučilišna knjižnica u Zagrebu.

Ovako izgledaju zapisi online:

Baza podataka: Sveučilište J.J. Strossmayera Osijek, Filozofski fakultet
Tražili ste: bibliografski zapis
Vaš upit: 110714075

110714075: analitika (clanak)2

Autor: Petr Balog, Kornelija
Naslov: Kultura vrednovanja kao dio organizacijske kulture hrvatskih knjižnica = The culture of assessment as a part of the organisational culture of Croatian libraries / Kornelija Petr Balog
Materijalni opis: [6] str. s tablama
Napomene: Izvorni znanstveni rad. - Summary. - Bibliografske bilješke uz tekst. - Bibliografija: str. 26-28.
Matična publikacija: Vjesnik bibliotekara Hrvatske / [glavna i odgovorna urednica, editor-in-chief Tinka Katić]. - 55 (2012), 1 ; str. [1]-28
Signatura: 02(05)
Predmetnice: Narodne knjižnice -- Vrednovanje
Visokoškolske knjižnice -- Vrednovanje
Organizacijska kultura -- Knjižnice -- Hrvatska
UDK: 026/027(497.5) * 021
Internet: http://hrcak.srce.hr/index.php?show=clanak&id_clanak_jezik=137943

Jednostavno pretraživanje | Složeno pretraživanje | Primjeri | Mreža knjižnica | Početak

© 1996-2012 Unibis

Slika 7: Primjer iz online kataloga knjižnice Filozofskog fakulteta u Osijeku

1. UDK oznaka:

026/027(497.5)

Glavne tablice (Skupina 0 : Općenito. Znanost i znanje. Organizacija. Informacija. Dokumentacija. Knjižničarstvo. Institucije. Publikacije)

Opća pomoćna oznaka

Tablica 1e Opće pomoćne oznake za mjesto

026 Specijalne knjižnice

027 Opće knjižnice

/ Opća pomoćna oznaka, znak za povezivanje

(497.5) Hrvatska. Republika Hrvatska

2. UDK oznaka:

021

Glavne tablice (Skupina 0 : Općenito. Znanost i znanje. Organizacija. Informacija. Dokumentacija. Knjižničarstvo. Institucije. Publikacije)

021 Funkcija, vrijednost, korisnost, stvaranje i razvoj knjižnica. Veza s obrazovnim ustanovama

Zapis 1 od 1

◀ Prethodni zapis

Sljedeći zapis ▶

Vrsta građe	članak
Autor	Petr Balog, Kornelija
Naslov	Kultura vrednovanja kao dio organizacijske kulture hrvatskih knjižnica / Kornelija Petr Balog.
Materijalni opis	Ilustr.
Napomena	2. okrugli stol Komisije za statistiku i pokazatelje uspješnosti, Zagreb, 8.4.2011.
Bib./Saž./Kaz.	Bibliografske bilješke uz tekst ; bibliografija: str. 26-28
	Summary
Pristup	 Elektronička verzija članka
Ključne riječi	*Knjižnice *Vrednovanje *Kultura vrednovanja *Organizacijska kultura
	*Hrvatska
UDK	02
Matična publikac.	Vjesnik bibliotekara Hrvatske. - ISSN 0507-1925. - 55 (2012), 1 ; str. 1-28
ID zapisa	000842691
Povezano	U: Vjesnik bibliotekara Hrvatske

Prikaz: [Cjeloviti prikaz](#) | [MARC](#)

◀ Prethodni zapis

Sljedeći zapis ▶

Slika 8: Primjer iz online kataloga Nacionalne i Sveučilišne knjižnice u Zagrebu

02

Glavne tablice (Skupina 0 : Općenito. Znanost i znanje. Organizacija. Informacija. Dokumentacija. Knjižničarstvo. Institucije. Publikacije)

02 Knjižničarstvo

Ovaj posljednji primjer različit je u pogledu UDK oznake od prethodna dva primjera ponajprije zato što je po prvi put UDK oznaka različita u online katalozima knjižnica koje su promatrane. Na slikama zapisa vidljivo je kako je u Nacionalnoj i Sveučilišnoj knjižnici UDK oznaka puno kraća od one u knjižnici Filozofskog fakulteta u Osijeku gdje je ona nešto specifičnije određena kako bi se njihovi knjižničari što brže i bolje snašli. Prva UDK oznaka u katalogu knjižnice Filozofskog fakulteta u Osijeku Glavne tablice u nultoj skupini te Tablice Opće pomoćne oznake za mjesto koje spaja opća pomoćna oznaka. Opća pomoćna oznaka za povezivanje, kosa crta (/), spaja dvije oznake iz Glavne tablice 026 koja označava Specijalne knjižnice i 027 koja označava Opće knjižnice. Na kraju tablice javlja se oznaka (497.5) iz Tablice Općih pomoćnih oznaka za mjesto koja nam govori kako je riječ o Specijalnim, odnosno Općim knjižnicama u Hrvatskoj. Druga UDK oznaka knjižnice Filozofskog fakulteta u Osijeku nešto je općenitija od prve i sastoji se samo od nulte skupine Glavnih tablica sa oznakom 021 koja označava kako je riječ o funkciji, vrijednosti, korisnosti, stvaranju i razvoju knjižnica, odnosno vezi s obrazovnim sustavima. Što se tiče primjera iz kataloga Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu, njihova UDK oznaka tog istog članka u časopisu uvelike je pojednostavljena tako što je članak označen samo nultom skupinom Glavnih tablica Univerzalne decimalne klasifikacije oznakom 02 koja govori kako je riječ o knjižničarstvu.

Zaključak

U povijesti formalne i sadržajne obrade knjižnične građe dosta se toga kroz vrijeme mijenjalo. Važno je naglasiti kako se sve do 1996. godine građa u knjižnicama označivala na način da su klasifikatori koristili slobodno oblikovane predmetne odrednice da bi se tek od početka 1997. godine počele koristiti normirane predmetne odrednice.²² Ipak, sve do danas u Republici Hrvatskoj pravila za sadržajnu, to jest predmetnu obradu ne postoje kao nacionalna. Pravilnik za predmetni katalog autorica Dušanke Štrbac i Mirjane Vujić priručnik je s pravilima za izradu predmetnog kataloga i za sada je najbliži tome da se ostvari kao nacionalni. Nastao je dugogodišnjim iskustvima i praksom Knjižnice Božidara Adžije i „namijenjen je u prvom redu diplomiranim knjižničarima – predmetnim analitičarima.“²³ Pravilnik je prihvaćen u knjižničnoj zajednici 2004. godine te su se već godinu nakon donijele „izmjene i dopune za potrebe obrade u NSK pod naslovom Izrada predmetnog kataloga u NSK.“²⁴ No, kako ne postoji nacionalni pravilnik za predmetnu obradu postoje izražene nekonzistentnosti među knjižnicama što se tiče korištenja predmetnica prilikom označivanja. Jedino što u tom smislu omogućuje suradnju upravo je klasifikacijski sustav, u našem slučaju UDK, koji je poznat i korišten od strane svih knjižnica u Hrvatskoj.

U obrazovnim i znanstvenim knjižnicama vidljiva je pak razlika. Knjižnični fond ondje prati nastavni plan ili zajednicu za obrazovnu ili nastavnu svrhu koju podupire i u takvim knjižnicama u većini se sastoji upravo od periodike. Smatra se kako ona sadržava relevantnije informacije od onih u knjigama, posebice u strukama koje se brzo mijenjaju i konstantno napreduju. Također, proučavanjem članaka zaključuje se kako velika većina kako visokoškolskih knjižnica tako, pretpostavlja se, i ostalih manjih školskih knjižnica uopće ne katalogizira niti se bavi predmetnom obradom časopisa i ne stavlja informaciju o njima online te je nemoguće zapravo znati posjeduje li ih određena knjižnica ili ne, što je zapravo bio najveći problem ovog proučavanja. Ipak, s pozitivne strane, vidi se kako knjižnice međusobno surađuju putem kooperativne katalogizacije i međusobno preuzimaju zapise jedni od drugih (većinom iz Nacionalne i sveučilišne knjižnice). Manjim knjižnicama to uštedi mnogo vremena i osoba koje

---

²² Usp. Vujić, Mirjana. Sadržajna obrada: stanje i perspektive; zanatski postupci. Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu. [Predavanje]

²³ Štrbac, Dušanka; Vujić, Mirjana. Pravilnik za predmetni katalog. Zagreb: Knjižnice grada Zagreba, 2004.

²⁴ Vujić, Mirjana. Nav. Dj.

su im potrebne samo za pozadinski dio knjižničarstva koji nitko ne vidi, a obavezno ga je napraviti – formalna i sadržajna obrada publikacija.

Literatura

1. Jozić, Ruža. Sadržajna obrada periodičkih publikacija. Hrvatska mreža školskih knjižničara. URL: http://www.knjiznicari.hr/UDK02/index.php/Sadr%C5%BEajna_obrada_periodi%C4%8Dkih_publicacija_-_Ru%C5%BEa_Jozi%C4%87 (2019-08-19)
2. Maršić, Mia. Predmetna obrada u zbirkama za jezike i književnosti u knjižnicama filozofskih fakulteta u Hrvatskoj: praksa i iskustva: diplomski rad, 2017. URL: <http://darhiv.ffzg.unizg.hr/id/eprint/9242/1/Diplomski-Marsic-Predmetna%20obrada-filozofski%20u%20HR-2.pdf>
3. McIlwaine, I.C. Univerzalna decimalna klasifikacija : upute za uporabu. Lokve; Zagreb; Lokve: 2004. str. 1
4. Md. Ashikuzzaman. Periodicals in College Libraries. Library and Information Science Academic Blog. URL: <http://www.lisbdnet.com/management-of-periodicals-in-college-libraries/> (2019-09-16)
5. Predmetna obrada. Knjižnice grada Zagreba. URL: <http://www.kgz.hr/hr/knjiznice/knjiznica-bozidara-adzije/odjeli-341/odjel-predmetne-obrade/predmetna-obrada/10738> (2019-11-07)
6. Štrbac, Dušanka; Vujić, Mirjana. Pravilnik za predmetni katalog. Zagreb: Knjižnice grada Zagreba, 2004.
7. Tadić, Katica. Katalogizacija serijskih publikacija. // Rad u knjižnici : priručnik za knjižničare / Katica Tadić. URL: <http://dzs.ffzg.unizg.hr/text/pog4a.htm> (2019-08-19)
8. Tadić, Katica. Sadržajna ili stvarna obradba knjižnične građe. // Rad u knjižnici : priručnik za knjižničare. URL: <http://dzs.ffzg.unizg.hr/text/pog4.htm> (2019-09-03)
9. Tadić, Katica. Stručna obrada knjižnične građe. // Rad u knjižnici : priručnik za knjižničare. URL: <http://dzs.ffzg.unizg.hr/text/pog4.htm> (2019-08-19)
10. Vujić, Mirjana. Sadržajna obrada: stanje i perspektive; zanatski postupci. Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu. [Predavanje]